

Exodus Leiden

Introductie

Het moederhuis van Exodus Leiden (hierna aangeduid als "Exodus Leiden") bevindt zich in het hart van Leiden en maakt deel uit van de NGO 'Stichting Exodus Nederland'. De missie van deze organisatie is het creëren van een veilige samenleving waarin mensen een zinvol leven kunnen opbouwen met nieuwe kansen. Exodus Nederland biedt ondersteuning aan mensen in detentie, mensen die in detentie hebben gezeten, mensen die niet in detentie zijn geweest maar wel in aanraking zijn gekomen met justitie, en hun netwerk. Ze bieden diverse huisvestingsmogelijkheden, waaronder elf exodushuizen (24/7 beschermd wonen) verspreid over Nederland, waarvan Exodus Leiden er één is. Daarnaast beschikt Exodus Nederland over verschillende doorstroomhuizen en biedt de organisatie ambulante begeleiding bij mensen thuis.

Exodus Leiden werd geopend in 2003. De werkwijze in deze exodushuizen is gebaseerd op vijf pijlers: wonen, werken, relaties, zingeving en financiën. Ze noemen de mensen tijdens hun traject in Exodus Leiden 'deelnemers'. Binnen Exodus Nederland worden de Exodushuizen ook wel moederhuizen genoemd. Een moederhuis is een 24/7 beschermde woonvoorziening en is de eerste fase binnen een tweefasen traject. Deelnemers verblijven dus eerst in Exodus Leiden (eerste fase) en kunnen daarna doorstromen naar een doorstroomhuis (tweede fase). Vanuit het doorstroomhuis stromen ze door naar een zelfstandige woning. In het doorstroomhuis wordt er echt gekeken naar wat iemand nodig heeft om zelfstandig te wonen en wordt hier alvast mee geoefend.

Schaal

Exodus Leiden heeft een capaciteit van veertien mensen. Deze mensen wonen allemaal samen in één huis. In een doorstroomhuis wonen de deelnemers in een gezinswoning met drie of vier mensen.

RESCALED-principes in de praktijk:

- Kleinschalig
- Op maat gedifferentieerd
- Geïntegreerd in de buurt

Op maat gedifferentieerd

Doelgroep:

Zowel mannen als vrouwen zijn welkom bij Exodus Leiden. Omdat veel meer mannen in aanraking komen met justitie, verblijven er bijna geen vrouwen in het huis in Leiden, hoewel vrouwen net zo welkom zijn als mannen. Er is geen selectie op basis van veroordeling van een persoon. Er gelden een paar contra-indicaties: iemand komt niet in aanmerking voor een plek als psychische problematiek de overhand heeft, als men in zijn verslaving/gebruik zit, of als er geen hulpvragen zijn. Verder is het een voorwaarde dat iemand gemotiveerd is, zich begeleidbaar opstelt en enigszins inzicht heeft in zijn of haar eigen gedrag.

Exodus Leiden biedt programma's voor mensen die hun straf uitzitten, mensen die hun straf al hebben uitgezeten, of mensen die in aanraking zijn gekomen met justitie. Mensen die in aanmerking komen voor een plek zijn mensen met een voorwaardelijke veroordeling (VV), voorwaardelijke invrijheidstelling (VI) of schorsing van hun straf ondergaan. Dankzij een nieuwe wet, artikel 43.3 Pbw¹, kan de manager ook besluiten om andere mensen toe te laten tot het exodushuis, maar dan moet de bewoner aan bepaalde eisen voldoen.

Soorten beveiligingsmaatregelen:

Exodus Leiden legt de nadruk op relationele veiligheid. Het personeel ondersteunt en begeleidt de deelnemers. Zo ontstaat er een goede band tussen het personeel en de deelnemers. Deze relatie wordt versterkt door wederzijds respect en vertrouwen in elkaar. Exodus Leiden maakt gebruik van een open-deurbeleid waardoor deelnemers altijd bij het personeel terecht kunnen met vragen of voor een gesprek.

Ondanks deze nadruk op relationele veiligheid, worden er ook andere veiligheidsmaatregelen toegepast binnen Exodus Leiden. Procedurele veiligheid is ook belangrijk en komt tot uiting aan de hand van enkele huisregels. Zo zijn er huisregels om de veiligheid te garanderen en deelnemers te helpen bij hun re-integratie. Elke bewoner moet voor 23.00 uur in het huis aanwezig zijn. Daarnaast moeten alle deelnemers een deel van hun tijd op een zinvolle manier besteden. Deelnemers zijn verplicht tot 26 uur per week dagbesteding. Dit kan werk, vrijwilligerswerk, school etc. zijn. Alcohol en drugs zijn verboden en deze middelen mogen niet aanwezig zijn in het pand. Om

¹ de Penitentiaire beginselenwet

dit te controleren worden urinecontroles en kamercontroles ingezet. Deze regels worden allemaal duidelijk en eenvoudig met de deelnemers gecommuniceerd.

Meer op de achtergrond maar toch ook aanwezig in Exodus Leiden zijn de statische beveiligingsmaatregelen. Aangezien Leiden een 24/7 beschermde woonvoorziening is, is er altijd personeel aanwezig. Iedere bewoner heeft de sleutel van de voorziening, de gemeenschappelijke ruimtes en de eigen kamer. In de gemeenschappelijke ruimtes zijn sinds kort camera's geplaatst. Voordat Exodus Leiden een landelijke organisatie werd, had elke regio zijn eigen regels en veiligheidsmaatregelen waardoor er in het verleden geen camera's aanwezig waren in Exodus Leiden. Medewerkers mogen echter niet zomaar de camerabeelden bekijken, ze moeten een specifieke reden hebben en toestemming vragen.

Activiteiten:

De activiteiten van de deelnemers worden afgestemd op hun individuele behoeften en doelen. De begeleiders werken met de methodiek 'Jouw Kracht', waarbij ze een krachteninventarisatie maken die het verleden, het heden en de toekomst van de deelnemers in kaart brengt. Op basis hiervan worden actieplannen opgesteld om aan de doelen van de deelnemers te werken. Hierbij worden de krachten, vaardigheden en hulpbronnen die de deelnemers in het verleden al hadden of inmiddels hebben ontwikkeld, ingezet om de actieplannen te realiseren. Exodus Leiden richt zich daarbij op vijf belangrijke pijlers: wonen, werken, relaties, zingeving en financiën. Begeleiders zijn intensief betrokken bij het begeleiden van de deelnemers. Afhankelijk van de individuele noden van de deelnemer, worden deelnemers meer vrijgelaten of meer begeleid tijdens hun traject.

Het traject binnen Exodus Leiden omvat ook enkele verplichte activiteiten in functie van de reïntegratie van de deelnemer. Deelnemers moeten bijvoorbeeld meehelpen met huishoudelijke taken en minimaal 26 uur per week deelnemen aan zinvolle activiteiten, zoals (vrijwilligers)werk of onderwijs. Elke woensdag wordt er een gezamenlijke maaltijd georganiseerd waaraan de deelnemers kunnen deelnemen. Een vrijwilliger komt de deelnemers tijdens deze maaltijd helpen met koken. Hoewel dit gezamenlijke eetmoment enkel verplicht is tijdens de eerste acht weken, komen de deelnemers ook nog mee eten wanneer het niet meer verplicht is. Daarnaast is er één keer per maand verplicht een bewonersvergadering en één keer per maand verplicht een thema-avond gefocust op re-integratie.

Geïntegreerd in de buurt

Locatie en architectuur:

Exodus Leiden ligt in de provincie Zuid-Nederland. Leiden staat bekend als studentenstad met een centrum vol studentenhuizen en universiteitsgebouwen. De stad heeft ongeveer 130 000 inwoners.² Het huis ligt in een woonwijk in het centrum van Leiden vlakbij een rivier. Het maakt deel uit van de gemeenschap.

Alle deelnemers hebben een individuele slaapkamer en deze kunnen ze zelf inrichten zoals ze willen. Zo kunnen ze een huiselijk gevoel creëren in hun eigen kamer. Er zijn zowel grote als kleine kamers beschikbaar. Wanneer een grotere kamer vrijkomt, kunnen deelnemers aangeven dat ze graag naar een andere kamer willen verhuizen. Andere ruimtes in het gebouw zijn gemeenschappelijk. Douches en toiletten worden per verdieping gedeeld. Er is ook een gemeenschappelijke woonkamer, wasruimte en een tuin. Exodus Leiden heeft een grote keuken waarin elke bewoner een eigen keukenkastje heeft voor het bewaren van persoonlijke spullen. Aan de achterkant van het gebouw is een kapel die gebruikt wordt voor groepsactiviteiten.

Interactie met de gemeenschap:

De interactie met de gemeenschap is vanzelfsprekend. De deelnemers maken gebruik van alle voorzieningen en diensten die in de gemeenschap aanwezig zijn. Daarnaast kan de kapel aan de achterkant van Exodus Leiden worden gehuurd door mensen uit de gemeenschap. Deze ruimte wordt gebruikt door mensen uit de buurt om activiteiten zoals yoga lessen te organiseren. Recent werd op initiatief van de deelnemers van Exodus Leiden ook deelgenomen aan de 'Singelloop' in Leiden om zo een bijdrage te leveren aan de lokale gemeenschap door een goed doel te steunen. Deelnemers hebben hierbij een bedrag van 1200 euro opgehaald om te doneren aan het Koning Willem Alexander Kinderziekenhuis.³

Exodushuis Leiden

Opgericht: 2003

Capaciteit: 14

Beveiligingsniveau: Laag

Stad/ Dorp: Leiden

Aard van interactie:

Bezocht door RJN
(17/04/2024)

²AlleCijfers.nl. (2024). *Statistieken gemeente Leiden*. <https://allecijfers.nl/gemeente/leiden/>

³Doneeractie. (2024). *Exodus rent voor kinderen in het Leidse Ziekenhuis*. <https://www.doneeractie.nl/exodus-rent-voor-kinderen-in-het-leidse-ziekenhuis/-90212>

Meer informatie:

- Over Stichting Exodus Nederland op de officiële website van Exodus Nederland:

Exodus hulp na detentie. (n.d.). *Exodus*. Retrieved June 14th, 2023, from <https://www.exodus.nl/>

- Meer informatie over de werkmethode in de Exodushuizen op de officiële website van Exodus Nederland:

Informatieboekje voor (ex-) gedetineerden. (2023). *Exodus*. Retrieved June 21th, 2023, from <https://files.enflow.nl/6ffbb417-1260-4c26-83de-726071701f4b/ae735d93-b6b0-4e31-8967-22cfb77b9e0a/promotiemateriaal/exodus-nederland-infoboekje-def.pdf>